

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych (247.)
oraz Komisji Gospodarki Narodowej (270.)
w dniu 3 sierpnia 2015 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1023, druki sejmowe nr 3522, 3687 i 3687-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 18 minut 06)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Kazimierz Kleina)

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Gospodarki Narodowej.

Przedmiotem naszego posiedzenia jest rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Czy senatorowie, członkowie obu połączonych komisji mają uwagi do porządku posiedzenia? Nie mają.

Witam bardzo serdecznie wszystkich naszych gości, witam pana ministra, witam przedstawicieli organizacji zainteresowanych przedmiotem naszego posiedzenia.

Czy w posiedzeniu uczestniczą osoby prowadzące działalność lobbingsową w rozumieniu prawa? Jeżeli tak, to jakie podmioty reprezentują? Nie ma takich osób.

Przystępujemy do rozpatrzenia ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Panie Ministrze – oczywiście witam także pana ministra – prosimy o prezentację omawianej ustawy.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman:

Dzień dobry.

Szanowni Państwo!

Jak rzadko która nowelizacja ustawy akcyzowej, ta nowelizacja była bardzo wyczekiwana przez przedsiębiorców. Jak nam się trochę ślimaczyły prace w rządzie, to docierały do nas zaniepokojone głosy z rynku na temat tego, kiedy wreszcie ta ustawa wyjdzie z rządu i trafi do parlamentu. Szczęśliwym trafem – wszystko na to wskazuje – uda się zakończyć proces legislacyjny.

Omówię państwu pokrótce najważniejsze zmiany. Ta ustawa nie zmienia stawek, więc nie porusza najbardziej kontrowersyjnej kwestii, poza stawką akcyzy na energię elektryczną, ale o tym potem. Ustawa przede wszystkim liberalizuje... ułatwia, upraszcza życie przedsiębiorcom prowadzącym działalność polegającą na produkcji wyrobów akcyzowych i handlu nimi.

Omówię pokrótce najważniejsze zmiany.

Po pierwsze, wprowadzamy możliwość wyboru przez podatnika w określonych sytuacjach właściwego organu w zakresie akcyzy.

Po drugie, wprowadzamy zwolnienie od akcyzy także dla zakładów energochłonnych rozpoczynających działalność gospodarczą z wykorzystaniem wyrobów węglowych lub gazowych. To nie jest ta duża zmiana akcyzowa; o niej będę mówił na końcu.

Ponadto umożliwiamy magazynowanie w jednym zbiorniku wyrobów akcyzowych o różnym statusie akcyzowym, to znaczy z zapłaconą akcyzą, w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, zwolnionych od akcyzy ze względu na przeznaczenie i opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na przeznaczenie. To jest ukłon w stronę przedsiębiorców, żeby nie musieli mieć kilku zbiorników, które często nie były w pełni wykorzystywane. Uprzedzając wątpliwości, które mogą się pojawić, chciałbym powiedzieć, że to wszystko i tak jest pod nadzorem, więc nie boimy się nieprawidłowości.

Dalej. Umożliwiamy magazynowanie w składzie podatkowym w jednym zbiorniku wyrobów energetycznych o tym samym kodzie CN, ale o różnych parametrach fizykochemicznych, z wyjątkiem wyrobów, w przypadku których parametry fizykochemiczne mają wpływ na stawkę akcyzy.

Wprowadzamy także ułatwienia dla przedsiębiorców dotyczące prowadzenia działalności w formie usługowych składów podatkowych typu magazynowego polegające na zmniejszeniu dotychczasowych minimalnych wysokości obrotu wyrobami tytoniowymi, alkoholowymi i olejami smarowymi oraz wielkości powierzchni magazynowych.

Dalej. Wprowadzamy ułatwienia, jeśli chodzi o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, tak zwanego magazynowego, operatorem logistycznym, czyli podmiotom prowadzącym działalność polegającą na kompleksowej obsłudze innych podmiotów w zakresie magazynowania, przeładowywania, przewozu i konfekcjonowania towarów należących do obsługiwanych podmiotów.

Rozszerzamy też możliwość stosowania celnych procedur uproszczonych w przypadku obejmowania procedurą wywozu alkoholu etylowego zawartego w wyrobach kosmetycznych. Wydłużamy terminy na nałożenie otrzymanych znaków akcyzy, a także terminy na zwrot niewykorzystanych, uszkodzonych lub zniszczonych znaków akcyzy oraz wydłużamy okres ważności znaków akcyzy w przypadku wprowadzenia nowego wzoru akcyzy. Rozszerzamy katalog przypadków, w których dopuszcza się przemieszczanie na terytorium kraju w procedurze zawieszenia poboru akcyzy wyrobów oznaczonych znakami akcyzy pomiędzy składami podatkowymi.

Wprowadzamy też szereg zmian w zakresie zabezpieczeń akcyzowych. I tak: znosimy obowiązek składania zabezpieczenia akcyzowego przy przemieszczaniu wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy oraz opodatkowanych stawką zerową ze względu na przeznaczenie. Umożliwiamy stosowanie zwolnienia z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego po upływie terminu określonego w tym zabezpieczeniu do czasu rozstrzygnięcia przez naczelnika urzędu celnego wniosku o jego przedłużenie, jednak nie dłużej niż przez dziewięćdziesiąt dni po terminie. Wydłużamy termin i uelastyczniamy częstotliwość aktualizacji wysokości złożonego zabezpieczenia ryczałtowego; aktualizację będzie należało przeprowadzać przynajmniej raz w roku zamiast co sześć miesięcy. Umożliwiamy zastąpienie ewidencji prowadzonych dotychczas w związku z akcyzą dokumentacją prowadzoną na potrzeby podatkowe lub księgowo, pod warunkiem że dokumentacja ta będzie zawierać wszystkie dane wymagane w przypadku danej ewidencji, czyli likwidujemy dublowanie ewidencji.

Wprowadzamy także zmiany dotyczące podatku akcyzowego i kontroli, mające na celu uproszczenie procedur związanych z prowadzeniem działalności w zakresie wyrobów akcyzowych. I tak: eliminujemy podwójną weryfikację podmiotów przed wydaniem zezwolenia akcyzowego oraz podwójną dokumentację dotyczącą składu podatkowego, wprowadzamy jeden wniosek o wydanie zezwolenia i o sprawdzenie urzędowe.

To były zmiany ułatwiające, upraszczające. Oprócz tego zaproponowaliśmy... I na ten temat była duża dyskusja w Sejmie, która się rozpoczęła, jeszcze zanim projekt trafił do Sejmu. Kiedy wysłaliśmy ustawę, żeby ją przedyskutować, pojawiły się głosy przedsiębiorców tytoniowych, była też dyskusja na posiedzeniu podkomisji. Efektem tej dyskusji jest złożona poprawka, która dodatkowo liberalizuje... O co chodzi? Tak naprawdę chodziło o uszczelnienie obrotu suszem tytoniowym. Przedstawiliśmy w parlamencie dane dotyczące skali nadużyć. Tak naprawdę nie ma tygodnia, żeby celnicy albo straż graniczna, albo urząd kontroli skarbowej, albo funkcjonariusze innych służb nie znaleźli gdzieś w Polsce nielegalnej fabryki tytoniu, papierosów czy też składów, w których czasami jest kilkanaście ton suszu tytoniowego. W trakcie jednej dużej akcji w województwie łódzkim znaleziono bodajże 30 t czy 60 t suszu. Z kolei w nielegalnej fabryce pod Warszawą jakieś półtora miesiąca temu znaleziono duże ilości tytoniu i papierosów oraz 33 miliony zł w gotówce. To pokazuje, że w tej branży jest duża patologia, z powodu której tracą legalni producenci... legalni dystrybutorzy rzecz jasna. Nie tracą na niej rolnicy, bo oni też sprzedają ten produkt.

W trakcie dyskusji zabezpieczenia, o których za chwilę będę mówił, poddano krytyce; mówiono o tym, że przecież rolników nie będzie na to stać, zmaleje skup tytoniu. Niezależnie od przyjętych rozwiązań skup tytoniu by nie zmalał, bo uszczelnienie przepisów dotyczących obrotu suszem nie wpływa na legalną produkcję w Polsce. Tak naprawdę legalna produkcja powinna się zatem raczej zwiększyć, a nie zmniejszyć, więc popyt na tytoń od rolników nie powinien zmaleć. Jednak na skutek dyskusji troszeczkę

złagodiliśmy te przepisy. Tak naprawdę mówimy o wysokości zabezpieczenia, które trzeba składać, kiedy chce się handlować suszem tytoniowym.

Kilka uwag dotyczących właśnie suszu tytoniowego. Obecnie przepisy mówią, że wystarczy zarejestrować pośredniczący podmiot tytoniowy i to wszystko. Rejestrowane były firmy, w przypadku których w wyniku kontroli okazywało się, że został tylko... Były nadużycia i można było szukać wiatru w polu. Tych podmiotów było bardzo dużo. Nie potrzeba nam tylu podmiotów na rynku, zwłaszcza że część trudniła się tylko działalnością – można powiedzieć – przestępczą. Więc wprowadzamy obowiązek rejestracji pod pewnymi warunkami.

Wprowadzamy obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego przez pośredniczące podmioty tytoniowe. Są dwa rodzaje zabezpieczeń: ryczałtowe i takie superobniżone, najniższe z możliwych, i właśnie w ich przypadku była duża dyskusja o tym, kto może z nich skorzystać. Myśmy rozszerzyli ten katalog o podmioty, które mają odpowiednie przestrzenie magazynowe, pomieszczenia magazynowe i które zakontraktowały co najmniej 100 t tytoniu od rolników i oczywiście nie mają nic za uszami – że tak powiem – jeśli chodzi o relacje z urzędem skarbowym czy urzędem celnym. Ten kompromis, który wypracowaliśmy w Sejmie, spotkał się z uznaniem przedsiębiorców, bo właśnie z nimi myśmy to omawiali.

Wprowadzamy obowiązek prowadzenia ewidencji suszu tytoniowego przez pośredniczące podmioty tytoniowe. Wprowadzamy regulacje dotyczące zagranicznych podmiotów tytoniowych; taki podmiot będzie musiał mieć oddział lub podmiot reprezentujący go na terytorium naszego kraju.

No i wreszcie największa zmiana, która wywoływała największe kontrowersje i emocje, to zmiana, którą przyjął rząd; dlatego była taka szybka ścieżka i jeszcze w Sejmie do ustawy nowelizującej trafił dodatkowy element. Chodzi o zmianę wysokości stawek na akcyzę na energię elektryczną dla przemysłu. To wynikało z programu Śląsk 2.0, z różnych innych deklaracji. Na czym stało? Stało na tym, że zgodnie z dyrektywą w przypadku czterech szczególnie energochłonnych procesów, gdy dyrektywa na to pozwala, akcyza zostanie zniesiona w całości. Dotyczy to przemysłu, określonych branż. Te branże wzięliśmy z ustawy o odnawialnych źródłach energii. Wprowadziliśmy zasadę, że we wszystkich przypadkach, w których energochłonność, czyli udział kosztu energii elektrycznej w wartości sprzedaży, wynosi powyżej 3% – tak dyrektywa definiuje przemysł energochłonny – będzie można korzystać ze stawki preferencyjnej, jednak ta stawka nie jest niższa od stawki minimalnej, jaka musi być... I już na zupełnie ostatnim etapie przyjęliśmy poprawkę, która stwarza preferencje dla energii zużywanej w procesie wydobywania węgla kamiennego. Nie muszę państwu tłumaczyć, dlaczego węgiel kamienny. Koszt tego rozwiązania będzie...

Jeszcze jedna uwaga. Jeśli chodzi o zwolnienie, to zwolnienie jest od dzisiaj. W przypadku tego, o czym państwu mówiłem, czyli branż energochłonnych, w przypadku których koszt energii wynosi więcej niż 3% wartości sprzedaży, zastosowano inny mechanizm, mianowicie mechanizm zwrotu energii po zakończeniu roku, po to, żeby można było

ustalić, o ile przekroczono 3%. Docelowo te rozwiązania będą kosztowały nie mniej niż 600 milionów zł i jest to – nie czarujmy się – spory koszt dla budżetu państwa. Pan prezes zapewniał mnie, że zwróci się to z nawiązką. Życie pokaże, czy się zwróci. Miejmy nadzieję, że się zwróci. Trzeba jednak pamiętać, że korzyści będą w przyszłości, na pewno będą, przynajmniej w przypadku niektórych, tych szczególnie energochłonnych gałęzi i gałęzi, które bardzo konkurują z zagranicznymi... Czasami jest szybka decyzja i produkcja jest przenoszona do innego kraju. W tym przypadku korzyści będą na pewno, i to spore, jednak koszty pojawią się już w przyszłym roku budżetowym. Budzi to trochę niepokój ministra finansów, bo przyszłoroczny budżet zapowiada się wyjątkowo trudno. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo panu ministrowi.
Biuro Legislacyjne. Panie Mecenasiu...

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Szymon Giderewicz:

Dziękuję bardzo.
Szymon Giderewicz, legislator.
Wysokie Komisje! Szanowni Państwo!

Nie przygotowaliśmy pisemnej opinii, jednak dotychczasowa analiza rozpatrywanej dziś ustawy pozwala nam zgłosić zastrzeżenia do art. 17, czyli przepisów, o których wspominał pan minister, związanych z preferencyjną stawką akcyzy na energię elektryczną w górnictwie. Przepisy wymienione w art. 17 będą stosowane pod warunkiem ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach ze wspólnym rynkiem. Przepis ten nie budzi wątpliwości, jeśli zakładamy, że taka decyzja zostanie wydana 1 stycznia 2016 r. lub po tym terminie. Jednak wątpliwości mogłyby się pojawić, gdyby decyzja Komisji zapadła jeszcze w tym roku, 2015. Cała ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2016 r., także art. 17 tej ustawy, czyli artykuł, który mówi, że przepisy przedmiotowe stosuje się od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji. Jeżeli ten dzień nastąpi przed 1 stycznia, preferencyjna stawka akcyzy będzie stosowana przed dniem 1 stycznia, czyli dojdzie do swoistej retroaktywności tych przepisów, oczywiście z korzyścią dla ich adresatów, jednak nie było to – jak się wydaje – celem przepisów. Tak że zgłaszamy zastrzeżenie, że przepis art. 17 ma szansę zadziałać pozytywnie, jeżeli decyzja Komisji zostanie ogłoszona po 1 stycznia 2016 r. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo panu mecenasowi.
Panie Ministrze, czy mógłby pan skomentować te słowa?
(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman: Proszę pana dyrektora o komentarz.*)
Czy jest możliwe, aby decyzja została wydana przed 1 stycznia? Wtedy by się pojawił problem, tak?

Dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego w Ministerstwie Finansów Wojciech Bronicki:

Panie Przewodniczący! Wysoka Izbo!
Powieм tak: założenie, że Komisja Europejska w tak szybkim trybie notyfikuje nam te przepisy, jest bardzo optymistyczne.

Po pierwsze, my jeszcze musimy tę notyfikację przygotować, zgłosić i poczekać na pozytywną opinię Komisji. To tak z praktyki... Fajnie by było, gdyby nam się to udało do początku przyszłego roku, wtedy bym się cieszył. Nie obawiam się tego, że to będzie za szybko, obawiam się, że może to potrwać dłużej. To po pierwsze.

Po drugie, od strony legislacyjnej rozumiemy ten przepis troszkę inaczej niż pan mecenas. My rozumiemy go tak... Zresztą już dyskutowaliśmy o tym w Sejmie. Dlatego napisaliśmy, że te przepisy będą stosowane, a nie, że wejdą wcześniej w życie; uważamy, że najpierw przepis musi wejść w życie zgodnie z ustawą, czyli od 1 stycznia, żeby można było go zastosować po pozytywnej decyzji Komisji. Tak my rozumiemy ten przepis, stąd użyto słów „stosuje się”. Według nas nie można zastosować przepisu, który nie wszedł w życie zgodnie z ustawą. Ale w pełni szanuję zdanie pana mecenasa i będziemy je mieli na uwadze, pisząc ten program, rozmawiając z Komisją, spotykając się. Po prostu będziemy procedować tak, żeby nie było decyzji wcześniej, żeby zgrać to w czasie, najlepiej z 1 stycznia, tak by było najfajniej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo panu dyrektorowi.
To trochę niedobrze, że te same przepisy są nieco inaczej rozumiane przez jedną i drugą stronę. Lepiej by było, gdyby przepisy były przygotowywane tak, żebyśmy byli w stanie je rozumieć bez względu na to, kto jaką pozycję zajmuje w różnych strukturach władzy publicznej.
Jeszcze raz pan mecenas.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Szymon Giderewicz:

Wejście w życie przepisu oznacza możliwość jego zastosowania, stąd w naszej ocenie przepisy te budzą wątpliwości w odniesieniu do tego, że decyzja Komisji mogłaby być wydana wcześniej, czyli przed 1 stycznia 2016 r. Poprawka mogłaby polegać na dopisaniu do obecnego art. 17 – ten artykuł brzmi w tej chwili: „przepisy art. 89 ust. 3a i 3b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach ze wspólnym rynkiem” – stosownej frazy: „jednak nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2016 r.”. To by przesądzało wątpliwości.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

No, chyba bardzo mało prawdopodobne jest to, że notyfikacja nastąpi przed 1 stycznia, więc...

Jeszcze pan minister słówko i rozpoczniemy dyskusję, bo jest sporo gości, którzy także chcieli przedstawić swoje sprawy.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Jarosław Neneman:**

To bardzo króciutko.

Jeśli byłyby zgłaszane poprawki, to moment, w którym zakończy się proces legislacyjny i zostanie to podpisane przez prezydenta, bardzo się odsunie, więc wydaje się, że mało realne byłoby, żebyśmy w ogóle zdążyli na 1 stycznia. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Jak panowie senatorowie wiecie – ponieważ macie już taką informację – do naszych komisji docierały opinie, wnioski poszczególnych środowisk w związku z tą ustawą. Niektóre opinie osób i instytucji, firm, które do nas piszą, już mają swoje odzwierciedlenie w ustawie, bo te wnioski zostały uwzględnione. Niektóre zostały odrzucone, w związku z czym pism jest sporo. Jak mówiłem, Panowie Senatorowie wiecie o nich, macie do nich dostęp, więc mogą być one podstawą do jakichś ewentualnych wniosków legislacyjnych.

Może na początek zaproszę do dyskusji naszych gości, jeżeli mają ochotę zabrać w tym momencie głos, a później ewentualnie senatorów z wnioskami legislacyjnymi.

Czy ktoś z gości chciałby zabrać głos?

Nie ma chętnych, tak?

(*Głos z sali:* Na końcu ktoś...)

Jest chętny.

Proszę bardzo. Proszę się równocześnie przedstawić, żeby ułatwić nam protokołowanie.

**Dyrektor
Polskiej Organizacji Gazu Płynnego
Andrzej Olechowski:**

Andrzej Olechowski, Polska Organizacja Gazu Płynnego. Reprezentuję część branży paliwowej.

Panie Przewodniczący, dziękuję za możliwość zabrania głosu.

W pełni doceniamy działania legislacyjne rządu w celu odbiurokratyzowania bądź też zmniejszenia liczby różnych wymogów. Tak że na początek głos pochwalny.

Ale chciałbym zwrócić pana i panów senatorów uwagę na jedną kwestię. W trakcie procesu legislacyjnego, już w Komisji Finansów Publicznych, pojawiły się poprawki – to są poprawki trzydziesta czwarta i czterdziesta piąta – zgodnie z którymi podmioty prowadzące składy podat-

kowe oraz zarejestrowani odbiorcy, uwaga, w terminie trzech dni po upływie miesiąca mają informować prezesa Agencji Rezerw Materiałowych o podmiotach, na rzecz których dokonali w tym miesiącu nabyć wewnątrzspółnotowych paliw silnikowych, o których mowa w ust. 8 ustawy, oraz o nabytych paliwach. Nasza propozycja jest taka... Ten termin jest wyjątkowo krótki, dotyczy wyłącznie paliw silnikowych i nabyć wewnątrzspółnotowych. Informacja ma być przekazywana prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych. Generalnie cała branża raportuje wszelkie importy, również nabycia wewnątrzspółnotowe, w terminie do dwudziestego. Już nie mówię o elektronicznym systemie przemieszczania wyrobów itd., ale ten termin jest... Po pierwsze, dotyczy tylko części... O ile mi wiadomo, olej opałowy nie jest paliwem silnikowym. To już gdzieś nam umyka.

Po drugie, proponuję rozważenie ujednoczenia tych terminów. Co z tą informacją zrobi prezes Agencji Rezerw Materiałowych? Śmiem twierdzić, że będzie czekał na pełny raport. Już nie mówię o tym, że jakieś ilości, nieilości, chyba że są jakieś inne nieznanne nam rozwiązania. Tak że to jest do rozważenia. Jeżeli byłaby możliwość zmniejszenia tych trzech dni na dwa tygodnie bądź dwadzieścia dni, oczywiście o ile jest to jeszcze możliwe w procesie legislacji... Nie mówię o tym, że jest to obowiązek, który już dotyczy przedsiębiorców, firm. Poprzednia propozycja była troszkę inna, ale nie ma już co wracać do procesu legislacyjnego. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze inne głosy ze strony gości? Proszę bardzo.

**Wiceprzewodniczący Grupy Akcyjowej
w Radzie Podatkowej
w Konfederacji „Lewiatan”
Wojciech Krok:**

Wojtek Krok, Konfederacja „Lewiatan”.

Ta ustawa jest bardzo fajna i zawiera mnóstwo rewelacyjnych rozwiązań. Jedynym zgrzytem jest obniżona stawka w przypadku węgla kamiennego – konsekwentnie podnoszę tę kwestię w prasie – bo jest ona obwarowana obowiązkiem notyfikacji, tak? Ta notyfikacja... Panie Ministrze, jak ostatnio notyfikowaliście Komisji kwestię procesów mineralogicznych, to trwało to rok. Więc zakładam, że to nie będzie trwało krócej niż rok, a w mojej ocenie szanse na akceptację przez Komisję Europejską zwolnienia w takim kształcie są nikłe. Pytanie: czy nie możemy nadać temu zwolnieniu takiej formy, w której nie podlegałoby ono obowiązkowi notyfikacji? Mogłoby być ono albo zwolnieniem dotyczącym wszystkich wyrobów energetycznych... To nie będzie pomoc publiczna. Mam nadzieję, że nie będzie to pomoc publiczna, bo są już takie zwolnienia w przypadku gazu i węgla. Albo przynajmniej niech to podlega rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych. Zwolnijmy też węgiel brunatny – mamy zwolnienia w przypadku wszystkich wyrobów węglowych – wtedy

nie będziemy musieli tego notyfikować i będziemy mogli to wprowadzić. Przepraszam, ale taka jest prawda. Jeśli będziemy to notyfikować, to nigdy nie będziemy mieli tego zwolnienia. I tyle. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Jeszcze goście... Nie ma chętnych gości, tak?
Senator Stanisław Jurcewicz.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Panie Ministrze, odnośnie do tego ostatniego głosu... To znaczy głos przeciwny. Nie wiem, na jakiej podstawie pan sugeruje, że nie będzie notyfikacji. Moim zdaniem nie można przesądzać... To, że kiedyś była praktyka, że trwało to rok, to oczywiście może być faktem, jednak ja osobiście uważam, że kierunek jest dobry, że rozsądnie postąpiono, Panie Ministrze, w jakiejś fazie w Sejmie, bo – jak pan powiedział – to przychodziło etapami, to zwolnienie węgla kamiennego, bo o tym mówię... Była refleksja i należy spróbować. Jednak pojawia się inne pytanie, które wynika z wypowiedzi mojego poprzednika: dlaczego nie węgiel brunatny? Na to pytanie chciałbym, jeżeli jest to możliwe, uzyskać odpowiedź. Będę to popierał z prośbą, żeby ministerstwo się sprężyło, jeśli chodzi o działania związane z notyfikacją, ale absolutnie nie podzielam poglądu, że to nie ma szans.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Senator Niewiarowski.

Senator Ireneusz Niewiarowski:

Dziękuję bardzo.
W zasadzie chciałbym poprzeć pana z Lewiatana. Nie ukrywam, że jestem z terenu, gdzie są kopalnie węgla brunatnego i jest duże niezadowolenie, i ja się zgadzam z tym niezadowoleniem, bo to jest nierówne traktowanie. Rzeczywiście jest ponoć taka możliwość – w zasadzie stawiam to też jako pytanie – że właśnie przez ten zapis dotyczący rozporządzeń w sprawie wyłączeń blokowych... Ja mam tutaj napisane „zgodnie z rozporządzeniem Komisji 651/2014”... Pytanie: czy jest możliwość uniknięcia notyfikacji i wprowadzenia rozwiązań, w przypadku których beneficjenci byłiby wybrani na podstawie przejrzystych, obiektywnych kryteriów, czyli – jak rozumiem – powinno to wtedy dotyczyć tych dwóch tych nośników energetycznych, i węgla kamiennego, i brunatnego? Jest opinia, zgodnie z którą – proszę to wyjaśnić – można wówczas nie notyfikować i można wprowadzić to rozwiązanie praktycznie od zaraz. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Senator Iwan, a potem poprosimy o odpowiedź.

Senator Stanisław Iwan:

Tak, chciałbym właśnie w tej samej kwestii... Myśmy co prawda rozmawiali z panem ministrem wcześniej w kularach i opinie były takie, że wprowadzenie węgla brunatnego uniemożliwi notyfikację. Jednak z innych opinii prawnych wynika, że jest wręcz przeciwnie, że musi być jasne i klarowne określenie kryteriów, na zasadzie równości, a niewprowadzenie węgla brunatnego może spowodować, że ten zapis nie będzie notyfikowany w Komisji Europejskiej. Mnie się też wydaje, że powinna być równość podmiotów. Tak się składa, że energia elektryczna z węgla brunatnego w tej chwili rzeczywiście jest najtańszą energią, ale to nie powód, żeby karać akurat tę technologię za to, że tak jest. Tym bardziej że podmioty, które w ten sposób wytwarzają energię – nie ma ich za dużo, bo w sumie w Polsce są to PAK i PGE – mają przed sobą olbrzymie potrzeby i programy inwestycyjne, które muszą realizować, i nie ma powodu, żeby karać za to, że ktoś produkuje taniej. Trzeba sobie jasno powiedzieć, że jeżeli chodzi o wytwarzanie energii elektrycznej, to marża w przypadku wytwarzania jest bardzo niewielka. Jeśli chodzi o węgiel kamienny, to marża okresowo bywa nawet ujemna, a w przypadku węgla brunatnego jest lekki plus, czasem wychodzi się na zero. W związku z tym – tak mi się wydaje – mówienie, że rzeczywiście będzie to kosztowało 100 milionów zł i jest to nieprzekraczalne... Wydaje mi się, że skoro dla obrony tych technologii energochłonnych, przemysłów energochłonnych decydujemy się na 600 milionów zł, to już te 100 milionów zł... Z jednej strony są to olbrzymie pieniądze, ale z drugiej strony nie przesadzajmy, bo w stosunku do budżetu... Tak że jestem za tym, żeby wprowadzić węgiel brunatny. Będę zgłaszał taką poprawkę.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Proszę państwa, widać wyraźnie, że te dwa tematy zdominują naszą dyskusję, czyli kwestia akcyzy na gaz – ta sprawa jest chyba łatwiejsza do wyjaśnienia – i druga kwestia, dotycząca węgla kamiennego i węgla brunatnego.
Jeszcze panowie senatorowie Śmigieński i Michalski. Michalski był pierwszy.
(Wypowiedź poza mikrofonem)
Tak. Więc też ten sam temat?
(Senator Jan Michalski: Tak, Panie Przewodniczący.)
To bardzo proszę, żebyśmy wyjaśnili sobie cały problem.

Senator Jan Michalski:

Dołączając się do wypowiedzi w tej kwestii, chciała-bym powiedzieć, że myślę, że dobrze by było, gdyby pan minister wyjaśnił powody zmniejszenia akcyzy w przypadku węgla kamiennego. Jakie argumenty zdecydowały o tym, że tylko węgiel kamienny jest wpisany do ustawy? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Senator Śmigieński.

Senator Bogusław Śmigielski:

Panowie Przewodniczący! Panie Ministrze! Wysoka Komisjo!

Cały czas słyszę o akcyzie na węgiel, ale – jak rozumem – jest to jakiś skrót myślowy, używany również przez kolegów, żebyśmy mieli jasność. Rzeczywiście czekam na to wyjaśnienie. Odpowiedź jest prosta. Rząd przyjął program Śląsk 2.0 i jednym z elementów tego programu jest obniżenie akcyzy na przemysł energochłonny, ale również na wydobycie węgla. Dla większości odpowiedź jest łatwa do znalezienia: jest to wynik problemów w przemyśle wydobywczym, strajków na terenie województwa i zobowiązań do tego, żebyśmy podjęli działania pozwalające zrestrukturyzować przemysł, który od wielu wieków produkował bardzo dużo węgla. W ten sposób zmieniamy również stosunki społeczne na terenie województwa i wspomagamy proces restrukturyzacji tych kopalń, który nie jest łatwy, jest bardzo skomplikowany, przede wszystkim jeśli chodzi o problem socjalny. Myślę, że jest to jakaś odpowiedź, ale chciałbym posłuchać pana ministra również w tej kwestii i ewentualnie zabiorę głos jeszcze raz. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Senator Śmigielski zadał pytanie i odpowiedział sobie na nie; to też jest ważne i wartościowe...

Czy podobnie chce zrobić senator Michalski?

Senator Jan Michalski:

Nie chcę odpowiadać, ale też nie chcę, żeby pan minister uznał odpowiedź pana senatora Śmigielskiego za odpowiedź na pytanie, które zadałem, bo pan senator mówił o politycznych powodach uznania węgla w tym programie dla Śląska i ułatwieniu... A mnie chodzi o względy merytoryczne. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Najlepiej byłoby, gdyby względy polityczne i merytoryczne były tożsame.

Jeszcze kolega senator Dobkowski.

Senator Wiesław Dobkowski:

Chciałbym poprzeć kolegów, senatora Iwana i senatora Michalskiego, ponieważ trochę lepiej znam kwestie związane z węglem brunatnym, bo pracuję w kopalni węgla brunatnego w Bełchatowie. Chodzi o to, że w tej chwili łatwe do wydobycia pokłady węgla już w zasadzie się kończą i będą coraz trudniejsze do wydobycia pokłady, na których zalegają skały, a jeżeli chodzi na przykład o Złoczew, to będzie też kwestia transportu, który będzie trwał dłużej. Oprócz tego jest jeszcze zagrożenie przekroczenia limitu CO₂. Tak że sytuacja, która w przypadku węgla brunatnego jest w tej chwili niezła, może się drastycznie zmienić. W związku z tym musimy patrzeć w przyszłość, ponieważ mamy jeszcze duże ilości węgla brunatnego. Tutaj spo-

glądam na kolegów, którzy mieszkają w pobliżu Legnicy. Skoro już w ogóle bronimy węgla, to bronimy i węgla kamiennego, i węgla brunatnego. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo senatorowi Dobkowskiemu.

Teraz pan minister. Proszę bardzo. Te dwie sprawy. Może jako pierwszy gaz, a później węgiel.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman:

Tak naprawdę w przypadku gazu chodzi o konieczność raportowania. Poprawka, o której była mowa, składa się z dwóch elementów. Pierwszy element to raportowanie. Kontaktowaliśmy się z prezesem URE i prezesem Agencji Rezerw Materiałowych w tej sprawie. Problem dotyczy paliw, głównie diesla. Do Polski wjeżdżają olbrzymie ilości diesla z Niemiec i Litwy, które się rozpluwają; nie chodzi o niepłacenie akcyzy, tylko o niepłacenie VAT. Ten system, który teraz funkcjonuje, nie działa, bardzo łatwo jest go oszukać. Kilka instytucji zajmuje się tym problemem i te instytucje mają kłopot, bo czasami nie mają armat, żeby strzelać, a czasami nie mają informacji, a czasami jednego i drugiego, więc Sejm wprowadził dwa obostrzenia. Pierwsze mówiło o tym, że nie można przyjąć akcyzy wtedy, kiedy podmiot, który ją zgłasza, nie ma koncesji na obrót paliwami, a tak bywa. Pochodną tego jest to, że informacja... Jeśli ta informacja będzie za dwadzieścia dni, to będzie już nieużyteczna. Ona musi być szybko i w formie elektronicznej. Pan dyrektor być może poda jeszcze więcej szczegółów.

Węgiel. Pan senator zadał pytanie i tak naprawdę odpowiedział na pytanie, dlaczego wspomagamy jeden węgiel, a nie drugi, dlaczego obniżamy akcyzę na prąd zużyty bezpośrednio do wydobycia węgla kamiennego, a nie węgla brunatnego. Górnictwo węgla kamiennego przeżywa bardzo poważne kłopoty – i państwo o tym doskonale wiecie – ekonomiczne, faktyczne. One nie są wydumane, tylko to są prawdziwe kłopoty, więc każda forma wsparcia górnictwa kamiennego wydaje się uzasadniona. Nie można było tego zrobić dużo wcześniej, dlatego że byliśmy w procedurze nadmiernego deficytu i to ograniczało możliwości. Pomysł na wsparcie górnictwa kamiennego był trochę inny, w międzyczasie został zmodyfikowany, przy większym koszcie budżetu... Ewidentnie jest to pomoc publiczna, która musi być notyfikowana. Oczywiście można sobie grać z Unią Europejską. Nie dalej jak bodajże miesiąc temu francuski koncern EDF, jeśli dobrze pamiętam, musiał zwrócić 1,5 miliarda euro nienależnej pomocy publicznej, a jak linia lotnicza Malév musiała zwrócić pomoc publiczną, to zbankrutowała. Mając w pamięci to, że jednak duże publiczne pieniądze idą do górnictwa i Komisja Europejska na pewno będzie na to patrzyła, nie wiem, czy jest sens wdawać się w taką awanturę.

Skoro mówimy o preferencyjnych warunkach opodatkowania energii elektrycznej w przypadku wydobycia węgla

kamiennego, będących pomocą publiczną skierowaną do sektora, który przeżywa poważne trudności, to odpowiedź na pytanie o to, dlaczego inny sektor ma nie skorzystać, jest bardzo prosta. Ten drugi sektor nie przeżywa takich trudności, a zysk netto grupy PGE, która ma i Bełchatów, i Turów, w tamtym roku wyniósł 5,5 miliarda zł, więc te kilkadziesiąt milionów złotych, które ewentualnie mogłaby zyskać ta kompania... No, to jest niepoważne. Skoro mamy ograniczone środki – a w przyszłorocznym budżecie mamy bardzo ograniczone środki – to powinniśmy je kierować tam, gdzie są one naprawdę potrzebne, a nie tam, gdzie by się przydały, bo przydałyby się wszędzie. Tak na marginesie powiem jeszcze... Słyszają państwo, co się dzieje w KGHM. KGHM też by chciał nie płacić, mimo że ma bardzo dobrą sytuację finansową, jest najbardziej rentowną z dużych firm polskich. Jeszcze poproszę pana dyrektora o kilka uzupełnień.

**Dyrektor Departamentu
Podatku Akcyzowego
w Ministerstwie Finansów
Wojciech Bronicki:**

Dziękuję bardzo.
Szanowna Komisjo!

Co do zamiany trzech dni na dwadzieścia pięć, o której pan wspominał, to chciałbym tylko powiedzieć, że tego typu informacje powinny być ewidencjonowane na bieżąco. Nie ma żadnego technicznego powodu, dla którego w ciągu trzech dni po zakończeniu miesiąca nie można byłoby przesłać tej informacji do prezesa. Jak powiedział pan minister, po dwudziestu pięciu dniach ta informacja stanie się nieaktualna, bo firm, którymi interesuje się prezes, żeby je skontrolować, za chwilę po prostu już nie będzie, toteż jest pewna bezwładność... Im szybciej prezes dostanie tę informację, tym bardziej będzie mu ona potrzebna.

Słowo o notyfikacji. Jak powiedział pan minister, można ryzykować, nie notyfikować pomocy publicznej i zapłacić albo nie zapłacić; to taka troszkę gra w ruletkę, a nie powinno tak być, dlatego uważamy, że notyfikacja jest potrzebna. Mówiliśmy tu o pewnych wyłączeniach blokowych. Żeby mogły być takie wyłączenia blokowe, to też trzeba notyfikować Komisji Europejskiej. Tak że to na jedno wyjdzie, czy my pójdziemy tą ścieżką czy tą. Uważamy, że notyfikacja tych przepisów jest po prostu niezbędna, żeby mieć pewność, że pomoc udzielona tym podmiotom będzie pomocą legalną. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Senator Jurcewicz, przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Dziękuję bardzo.
Szanowni Państwo! Panie Ministrze!

Myślę, że opcja, którą państwo przyjęliście, jest ważna i trzeba zmierzać w tym kierunku, dlatego że każda inna próba pewnego łamańca prawnego... Proszę przyjąć później konsekwencje. Ratujemy coś, co dla państwa jest bardzo ważne. Gdyby na końcu okazało się, że to, co było proponowane, się nie udało, to stracilibyśmy czas; już nie mówię o pieniądzach. W górnictwie czas jest niezwykle ważny, dlatego państwo poszło w tym kierunku, żeby zmniejszyć energochłonność dzięki takiej pomocy. Po tych wyjaśnieniach proponuję przyjęcie ustawy bez poprawek.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze...
(*Głos z sali:* Senator Michalski.)
Tak, widzę.
Panie Ministrze, jeszcze kwestia gazu technicznego, bo nie dotarła do nas informacja, że...
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Tak? Pan dyrektor. Bardzo proszę.

**Dyrektor Departamentu
Podatku Akcyzowego
w Ministerstwie Finansów
Wojciech Bronicki:**

Pan senator odnosi się do opinii jednej z firm, która mówi, że będzie mniej konkurencyjna w stosunku do firmy, która będzie korzystała z niższej stawki podatku akcyzowego na energię, jeżeli ten wyrób będzie produkowany wewnątrz zakładu. Otóż ta opinia wynika chyba z niezrozumienia załączonego tekstu, ponieważ można stosować niższą stawkę podatku akcyzowego na przykład w procesie wydobywania węgla, a nie w procesie produkcji gazu, który będzie na terenie tejże kopalni. Ta niższa stawka nie będzie dotyczyć tego procesu, stąd jest zapewniona pełna konkurencyjność. Obydwie firmy w zakresie, w jakim będą firmami energochłonnymi, będą mogły korzystać ze zwrotu, zgodnie ze wzorem, który został tutaj zamieszczony. Tak że nie ma powodów do obaw o naruszenie konkurencyjności na rynku. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Senator Michalski.

Senator Jan Michalski:

Szanowny Panie Przewodniczący!
Jako lokalnemu patriocie wywodzącemu się z okręgu, w którym jest wydobywany węgiel brunatny, bardzo mi zależy na wsparciu węgla brunatnego i energetyki konwencjonalnej. Mając jednak na uwadze wszystkie kwestie, które wnosi ustawa w kontekście przemysłu energochłonnego, i to, że główna pomoc będzie dla tego przemysłu... Kwestia

wsparcia węgla kamiennego będzie rozpatrywana przez Komisję Europejską i w zależności od decyzji będzie można zastosować... Myślę, że w przypadku tej branży ważne jest, żeby nie znaleźć się w pułapce finansowej, w której po skorzystaniu z pierwszych zwolnień trzeba byłoby oddać te pieniądze. Więc mimo że mam przygotowane poprawki, i to w trzech wersjach, to na posiedzeniu komisji przychylię się do wniosku pana przewodniczącego, zastanawiając się jednak, w zależności od dalszej analizy, czy ewentualne wsparcie dla węgla brunatnego może rzeczywiście ułatwić proces notyfikacyjny, czy raczej utrudnić wejście ustawy w życie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Został zgłoszony wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Czy są inne wnioski?

Proszę bardzo. Senator Iwan.

Senator Stanisław Iwan:

Chciałbym zgłosić poprawki dotyczące wprowadzenia węgla brunatnego dzięki dodaniu po kodach CN 2701, kodów CN 2702, odpowiednio w dwóch miejscach: w art. 1 pktcie 62 lit. c... Takie poprawki zgłaszam.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Senator Śmigielski.

Senator Bogusław Śmigielski:

Panie Ministrze, mam pytanie. PGE ma zysk 5,5 miliarda zł. Proszę mi powiedzieć, jakie są szanse na uzyskanie zgody Komisji Europejskiej na pomoc publiczną dla firmy, która ma tak duże zyski. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Czy są inne wnioski? Nie ma.

Czyli jest wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek oraz wniosek o wprowadzenie poprawek.

Gdyby jeszcze pan minister mógł udzielić odpowiedzi senatorowi Śmigielskiemu i równocześnie powiedzieć, który z wniosków z punktu widzenia ministerstwa jest lepszy... Czy przyjęcie ustawy bez poprawek, czy wprowadzenie poprawek zasugerowanych przez senatora Iwana?

Proszę bardzo.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman:

Bardzo mi się podoba podejście pana senatora, bo zadaje on pytanie i w zasadzie jednocześnie można się domyślać odpowiedzi. Mam wrażenie, że trudno będzie uzasadnić

pomoc publiczną dla firmy, która ma 5,5 miliarda zł zysku. Powtarzam jeszcze raz: pomagać powinniśmy tym, którzy mają prawdziwy kłopot.

Oczywiście z punktu widzenia ministra finansów lepsze jest... Chciałbym prosić państwa senatorów o uchwalenie ustawy bez poprawek, dlatego że to umożliwi nam szybszą pracę nad projektem pomocowym dotyczącym węgla kamiennego. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Senator Dobkowski, specjalista z zakresu węgla brunatnego, ponieważ pracuje w kopalni.

Senator Wiesław Dobkowski:

Dziękuję bardzo.

(*Głos z sali:* Ekspert.)

Chciałbym tylko zwrócić uwagę na to, że PGE...

(*Przewodniczący Kazimierz Kleina:* Wcześniej powiedział, że dzisiaj sytuacja w branży jest dobra, ale nie wiadomo, jaka będzie sytuacja w przyszłości.)

Tak, już o tym mówiłem. Teraz chciałbym poruszyć inny wątek. PGE to nie jest firma, która ma na celu wydobycie węgla brunatnego. Owszem, to jest koncern, który po prostu ma... Największa spółka to PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna i w niej faktycznie głównym źródłem energii jest właśnie węgiel brunatny. Ale są również elektrownie oparte na węglu brunatnym, kamiennym: elektrownia w Opolu, zakłady energetyczne na przykład w Kielcach, w Rzeszowie, jest też bodajże Dolna Odra. Tak że to jest koncern, który po prostu... To znaczy, jedna ze spółek wytwarza energię konwencjonalną, ale jest jeszcze spółka, która zajmuje się energią jądrową, są dystrybucja, obrót itd. To jest duży koncern i cały koncern ma taki zysk. Nie można powiedzieć, że PGE działa tylko na podstawie wydobycia węgla brunatnego. Jest to po prostu cały koncern, który ma dużo większy zakres działań. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

To po prostu dobry koncern.

(*Senator Wiesław Dobkowski:* Jest czternaście byłych spółek.)

Dobrze.

Proszę państwa, zostały złożone dwa wnioski. Wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek jest najdalej idący. Jeżeli ten wniosek upadnie, to będziemy rozpatrywali poprawki zgłoszone przez senatora Iwana. Rozumiem, że nie ma więcej poprawek.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (9)

Kto jest przeciw? (2)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)
Wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek otrzymał poparcie większości połączonych komisji.
Na senatora sprawozdawcę proponuję senatora Śmigielskiego.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Czyli jest zadowolony. Nawet widać.
Czy są inne propozycje? Nie ma.
Dziękujemy panu ministrowi i zaproszonym gościom za obecność. Dziękuję wszystkim gościom, którzy dotarli tu w związku z tą ustawą.
Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 52*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii